

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobců **a) Ing. J. H. a b) A. H.** proti žalovanému **Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2007, č. j. 27161/UP/2006/Úl, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 7. 2008, č. j. 30 Ca 57/2007 - 58,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 7. 2008, č. j. 30 Ca 57/2007 - 58, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 7. 2. 2007 zamítl žalovaný odvolání žalobců proti rozhodnutí Městského úřadu Sobotka, jímž byla panu J. J. a paní S. J. dodatečně povolena stavba kůlny a skladu zahradních potřeb na pozemku p. č. 622/10 v katastrálním území Sobotka.

Proti rozhodnutí žalovaného brojili žalobci žalobou ke Krajskému soudu v Hradci Králové; v podání ze dne 11. 6. 2007 uvedli, že stanovený soudní poplatek za žalobu prozatím neuhrazují a navrhují osvobození od soudních poplatků a ustanovení jejich zástupce, neboť to odůvodňují jejich poměry. Krajský soud usnesením doručeným žalobcům dne 4. 7. 2007 vyzval žalobce, aby ve lhůtě dvou týdnů zaslali soudu vyplněný formulář o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro posouzení jejich žádosti o osvobození od soudních poplatků. V podání doručeném soudu dne 11. 7. 2007 požádali žalobci krajský soud o prodloužení lhůty k zaslání zmiňovaného formuláře do 30. 9. 2007. Svoji žádost zdůvodnili probíhajícím obdobím čerpání řádných dovolených a nastalou velmi vážnou situací v rodině, kterou nechtějí dále rozvádět. Krajský soud přípisem žalobcům sdělil, že lhůtu prodloužit nelze, neboť žalobci navrhli, aby žalobě byl přiznán odkladný účinek, a že očekává zaslání předmětných formulářů

do tří dnů od doručení tohoto přípisu. Jelikož žalobci soudu formulář nezaslali (ani po opětovné urgenci žalobci Ing. H.), vydal Krajský soud dne 3. 9. 2007 usnesení č. j. 30 Ca 57/2007 - 26, jímž nepřiznal žalobcům osvobození od soudních poplatků a vyzval je, aby každý z nich zaplatil do jednoho týdne soudní poplatek ve výši 2000 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 16. 4. 2008 zamítl. Krajský soud poté po doručení rozsudku kasačního soudu žalobcům a žalovanému vydal dne 7. 7. 2008 usnesení č. j. 30 Ca 57/2007 - 56, jímž zamítl žádosti žalobců o ustanovení zástupce a řízení o žalobě zastavil. V odůvodnění uvedl, že žalobci přes výzvu obsaženou v usnesení ze dne 3. 9. 2007 a přes to, že rozsudek Nejvyššího správního soudu nabyt právní moci dne 15. 6. 2008, do dnešního dne nezaplatili soudní poplatky, a krajskému soudu tak nezbylo, než podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona České národní rady č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, řízení zastavit.

Proti tomuto usnesení podali žalobci včasnou kasační stížnost, v níž uvedli, že usnesení krajského soudu ze dne 7. 7. 2008, č. j. 30 Ca 57/2007 - 58, bylo žalobkyni b) doručeno poštou jako doporučená zásilka dne 28. 7. 2008, avšak žalobci a) dosud řádně doručeno nebylo, když na doručovací adrese se nezdržuje, neboť u něj přetrvává a dále se komplikuje jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.

Žalovaný se ke kasační stížnosti v poskytnuté lhůtě nevyjádřil.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nepřehlédl, že tato postrádá náležitost podle § 37 odst. 3 s. ř. s., tj. čeho se žalobci domáhají. V kasačním řízení se však žalobci mohou domáhat jen omezeného počtu rozhodnutí (srov. § 110 odst. 1 s. ř. s.). Z kasační stížnosti nelze rozumně dovodit, že by se žalobci domáhali zastavení řízení, odmítnutí návrhu nebo postoupení věci (a bylo by zcela nelogické, aby požadovali zamítnutí své kasační stížnosti). Zároveň z dikce kasační stížnosti vyplývá, že tato je podávána proti zmiňovanému usnesení krajského soudu pro případ, že by krajský soud nerevokoval toto usnesení: jelikož taková „revokace“ usnesení ze strany krajského soudu není podle zákona možná, je nutno dospět k závěru, že žalobci se domáhají zrušení tohoto usnesení zdejším soudem a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud proto absenci výslovného znění petitu v předkládané kasační stížnosti nepovažoval za takovou vadu podání, pro kterou by nemohlo být v kasačním řízení pokračováno, a současně nepokládal z hlediska hospodárnosti řízení za účelné vyzývat žalobce k explicitnímu doplnění petitu.

Žalobci v kasační stížnosti vytýkají vadu v postupu krajského soudu, který své usnesení ze dne 7. 7. 2008, č. j. 30 Ca 57/2007 - 58 doručil žalobci a) na adresu, na níž se nezdržuje pro svůj nepříznivý zdravotní stav. Ze soudního spisu vyplývá, že žalobce a) již v žalobě ze dne 8. 4. 2007 sdělil jako své bydliště adresu L., D. 1140, avšak zároveň jako adresu pro doručování uvedl S., M. 219 (viz č. l. 4 a 5). Tyto adresy pak uváděl na všech svých podáních. Krajský soud plně respektoval vůli žalobce a) a v souladu s § 42 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 1 věta druhá o. s. ř. doručoval veškeré písemnosti jemu určené na doručovací adresu, kde je žalobce bez problémů přebíral. Od ledna 2008 se pak písemnosti doručované na doručovací adresu žalobce a) vracely krajskému soudu (a rovněž i soudu kasačnímu) s tím, že nebyly vyzvednuty v úložní lhůtě. Žalobce a) nicméně krajskému soudu neoznámil, že mu má být doručováno na adresu jinou a žalobci nijak nedoložili, že se žalobce a) na doručovací adrese nezdržoval: samo

konstatování o nepříznivém zdravotním stavu žalobce a) není dostatečným důvodem pro to, aby doručování písemností na doručovací adresu žalobce a) bylo nutné shledat neúčinným ve smyslu § 42 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 6 o. s. ř. Pokud navíc na doručovací adrese žalobce a) bydlí rovněž žalobkyně b), která jej bezpochyby mohla o soudní korespondenci uvědomit, a pokud žalobci a) a b) v kasační stížnosti opětovně uvádějí jako doručovací adresu u obou S., M. 219, pak kasační soud neshledává na straně krajského soudu pochybení, jestliže bylo žalobci a) doručováno právě na tuto adresu. Předmětné usnesení tak bylo žalobci a) doručeno fikcí dne 21. 7. 2008, a námitka žalobců je tudíž nedůvodná.

Nejvyšší správní soud se však dále musel vypořádat s případnými vadami, ke kterým je povinen přihlížet vždy z moci úřední. Nejvyšší správní soud totiž v souladu s § 109 odst. 3 s. ř. s. není vázán důvody kasační stížnosti, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Jak již zdejší soud ve své judikatuře uvedl, „*předpokladem zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (§ 9 odst. 1 zákona ČNR č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích) je nejen to, že poplatek nebyl zaplacen, ale také to, že účastník byl k jeho zaplacení vyzván a poučen o následcích nesplnění výzvy (odst. 3 tamtéž) a že marně uplynula lhůta k zaplacení. Zamítl-li soud návrh na osvobození od poplatkové povinnosti, jímž účastník reagoval na výzvu k zaplacení poplatku, musí účastníka opětovně vyzvat k zaplacení, stanovit mu lhůtu a poučit jej o následcích nesplnění výzvy; k prve stanovené lhůtě již nelze přihlížet*“ (srov. rozsudek ze dne 26. 1. 2006, č. j. 1 As 27/2005 - 87). Krajský soud se řídil tímto právním názorem, když v usnesení, jímž žalobcům nepřiznal osvobození od soudních poplatků (č. j. 30 Ca 57/2007 - 26), vyzval žalobce k zaplacení soudního poplatku do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení a současně je poučil, že nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, soud řízení zastaví. V této situaci však žalobci nevyhověli výzvě, ale podali proti zmiňovanému usnesení kasační stížnost (byť byla následně rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2008 zamítnuta). Kasační stížnost proti rozhodnutí o nepřiznání osvobození od soudního poplatku je přitom ochranou účastníka před důsledky nezaplacení soudního poplatku v případě, kdy požádal o osvobození od poplatku a rozhodnutí o této žádosti považuje za nezákonné. Krajský soud nesmí v takovém případě zastavit řízení o žalobě, dokud Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti nerozhodne (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 132/2004 - 91, publikovaný pod č. 608/2005 Sb. NSS). Z tohoto důvodu je však nutné považovat výzvu krajského soudu k zaplacení soudního poplatku spojenou s hrozbou zastavení řízení o žalobě obsaženou v usnesení č. j. 30 Ca 57/2007 - 26 za zkonsumovanou podáním kasační stížnosti žalobci. Jinými slovy tím, že žalobci podali kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o nepřiznání osvobození od soudního poplatku, nebyli povinni zaplatit soudní poplatek ve stanovené lhůtě a krajský soud nemohl na základě předmětné výzvy řízení o žalobě zastavit, neboť tato výzva se stala neúčinnou.

V souladu s § 36 odst. 1 s. ř. s. je soud povinen poskytnout účastníkům stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. V projednávaném případě tak bylo povinností krajského soudu vyzvat žalobce po doručení rozhodnutí o kasační stížnosti opětovně k zaplacení soudního poplatku, určit jim k tomu přiměřenou lhůtu a poučit je o následcích nezaplacení. Jelikož toto krajský soud neučinil a řízení o žalobě bez dalšího zastavil, je jeho usnesení o zastavení řízení nezákonné [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud

proto zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude krajský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu a znovu vyzve žalobce k zaplacení soudního poplatku (pokud již nebyl zaplacen). V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2008

JUDr. Marie
Žiškova
předsedkyně

senátu